

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3147

av Penilla Gunther m.fl. (KD)

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut	1
Tabeller	3
1. Kristdemokraternas syn på regional tillväxt	3
2. Näringslivet är grunden för välfärden	4
3. Regionalisering	5
4. Goda kommunikationer i hela Sverige	5
4.1. Kollektivtrafik på landsbygden	6
4.2. Konkurrenskraftiga regionala flygplatser	6
4.3. Satsningar på väg- och järnvägsnätet	7
4.4. Bilen – en nödvändighet	8
4.5. Nej till regeringens indexering av bensin- och dieselskatten	8
4.6. Bredbandskoordinatorer	9
5. En levande gles- och landsbygd	9
5.1. Grundläggande service i hela landet	9
5.2. Myndigheters lokalisering	10

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med en regionalisering av Sverige bör fortsätta och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten bör ha ett övergripande ansvar för att projektmedel som utlyses från nationell nivå samordnas för bättre resultat, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett samordnat statligt stöd för internationalisering bör utvecklas för regionerna och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka resurserna till kollektivtrafik på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Bromma ska fortsätta utvecklas som nav för de regionala flyglinjerna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finansieringsformen för icke-statliga flygplatser behöver ses över och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka resurserna till drift och underhåll av järnvägen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka resurserna till väg- och järnvägsunderhållet på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att basindustrins behov av utökad rälskapacitet bör prioriteras i den nationella planen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de mindre järnvägsspårens underhåll ska tas i beaktande i infrastrukturplaneringen och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta tyngre och längre godståg och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta tyngre och längre lastbilar och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten till kombitransporter och kombiterminaler bör tas med i planeringen för regional tillväxt och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjd milersättning samt höjd beloppsgräns för arbetsresor och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta satsningen på bredbandskoordinatorer och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka stödet till kommersiell service på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverken och öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig och kommersiell service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentlig och kommersiell service på landsbygden också ska innefatta tillgång till finansiella tjänster som betalning eller uttag med kort och kontanthantering och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheterna för utlokalisering av myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Tabeller

Tabell 1. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (tusentals kronor).

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	1 517 637	+4 000
1:2	Transportbidrag	375 864	
1:4	Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 362 220	
perioden 2014–2020			
Summa		3 255 721	+4 000

Tabell 2. Kristdemokraternas förslag till anslag för 2016 till 2019 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag (miljontals kronor).

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt		2016	2017	2018	2019
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	+4	+4	+4	+4
Summa		+4	+4	+4	+4

1. Kristdemokraternas syn på regional tillväxt

Den regionala utvecklingspolitikens främsta uppgift är att bidra till utvecklingen av livskraftiga regioner i hela landet. Livskraftiga regioner byggs när människor med kraft och vilja samverkar lokalt i ett underifrånperspektiv. Eldsjälar som brinner för en idé kan betyda mycket för en bygds utveckling. Kristdemokraterna vill ge dem verktyg så att dessa idéer kan förverkligas.

Vår vision är att hela Sverige ska leva. Såväl människor som företag över hela vårt land ska ges goda förutsättningar att växa och utvecklas. Sveriges hållbara tillväxt är beroende av både näringslivets villkor och de miljöer människor bor och verkar i. Konkurrenskraftiga företag, goda kommunikationer, attraktiva livs- och boendemöjligheter och tillgång till offentlig och kommersiell service är avgörande för regioner och kommuners utvecklingsmöjligheter.

Kristdemokraternas regionalpolitik syftar till att människor, oavsett var i landet de bor, kan ta del av samhällets grundläggande sociala rättigheter och ges rimliga förutsättningar att försörja sig och utveckla sin omgivning. De generella insatserna på nationell nivå för jobb, utbildning, infrastruktur och förbättrat företagsklimat behöver kombineras med regionala tillväxtinsatser.

2. Näringslivet är grunden för välfärden

Goda förutsättningar för näringslivet är väsentligt för en levande gles- och landsbygd. Det räcker inte med förändringar enbart på arbetsmarknadsområdet för att minska arbetslösheten. Näringslivspolitikerna måste ge stabila, goda och förenklade villkor för fler och växande företag. Det privata näringslivet har varit, är och kommer alltid att vara ryggraden för Sveriges välfärd. Med regeringens skattehöjarpolitik riskerar dock människors företagsambitioner att gå om intet. Istället för att lägga grunden till fler jobb, nedmonterar regeringen viktiga reformer för jobb och företagande som Kristdemokraterna och övriga allianspartier påbörjat.

Vi anser att de små- och medelstora företagen, som ofta är familjeföretag, ska stå i centrum för utformningen av näringspolitikerna. Kristdemokraterna anser att det är av största vikt att förbättra för framför allt dessa företag – det är där flest jobb skapas. Åtgärderna som behövs för att stärka företag som verkar på lands- och i glesbygden är i huvudsak de samma som för företagandet i stort. Kostnaderna för att anställa behöver minskas, arbetet med regelförenklingar måste fortsätta och den ekonomiska tryggheten som egenföretagare stärkas.

Olika företag ser olika ut. För att företagandet på landsbygden ska överleva långsiktigt behöver hela landsbygdens struktur värnas och möjligheter till boende, kommunikationer, trygghet, service, fritid och allt annat som skapar en levande bygd utvecklas. Landsbygdens perspektiv måste finnas med i allt beslutsfattande.

Basindustrins utveckling har stor betydelse för den regionala tillväxten och jobbskapandet i Sverige, inte minst utanför storstadsregionerna. Basindustrin och omhändertagandet av våra naturtillgångar utgör grunden för det svenska välståndet. Ett konkurrenskraftigt näringsliv och en stark basindustri förutsätter en trygg och säker elförsörjning. Vi sänker därför skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer.

Kristdemokraterna vill också förenkla skattereglerna för fåmansbolag, värna och utveckla de hushållsnära tjänsterna, inrätta en ”En dörr in”, underlätta generationsväxlingar i familjeägda företag och förbättra möjligheterna till kapitalförsörjning för små- och medelstora företag. I Kristdemokraternas motion på utgiftsområde 24, ”Näringsliv”, föreslår vi en rad viktiga åtgärder för ett bättre näringslivsklimat.

3. Regionalisering

Ett sätt att stärka konkurrenskraften i Sverige är att återuppta och driva regionaliseringen. Det handlar inte enbart om hur välfärden organiseras, utan även om den regionala tillväxtlogiken, vilken är av särskild betydelse för industrin. En regionalisering skulle till exempel innebära att flera landsting går samman till större regioner och på så vis kan få en mer gynnsam samverkan med regioner i andra länder vad gäller till exempel export och import av varor och tjänster.

SKL Sveriges Kommuner och Landsting samarbetar med EU:s Regionkommitté och har därmed insikt i behoven av internationella kontakter med andra regioner och de goda möjligheter som finns genom samverkan med dessa. Staten behöver också ta ett övergripande ansvar och bättre samordna det statliga stödet från myndigheter och bolag som till exempel Business Sweden. En nationell samordning skulle säkerställa att de nationella projektmedlen för arbetsmarknads- eller företagsfrämjande insatser inte motverkar varandra.

4. Goda kommunikationer i hela Sverige

Goda kommunikationer är en förutsättning för att vårt avlånga land ska ha en tillväxt som utvecklar välförhållanden och sysselsättningen. Samtidigt som det i vår tid ställs ökade krav på rörlighet mellan stad och landsbygd är effektiva kommunikationer och transporter viktiga för att företag ska kunna etablera sig på mindre orter runtom i landet.

Det krävs såväl ökad kapacitet för basnäringens tunga transporter på väg, järnväg och till sjöss som ett förstärkt underhåll av vägnätet i glesbygden. Det är också avgörande med förbättrade möjligheter till arbetspendling och tillgång till flyg inom rimligt avstånd.

Infrastrukturinvesteringar är avgörande för Sveriges framtida utveckling, inte minst för att underlätta för människors vardag men också för att minska arbetslösheten och möjliggöra en rörligare arbetsmarknad.

4.1. Kollektivtrafik på landsbygden

För en stark regional tillväxt och goda levnadsvillkor på landsbygden är satsningar på kollektivtrafiken av stor vikt. Vi ser också i dag ett stort antal människor som söker asyl i Sverige, en del kommer att bosätta sig i storstäderna medan andra kommer att bo runtom i landet. En bättre trafikplanering möjliggör för nyanlända att etablera sig i hela landet. Det innebär att de kommuner med god arbetsmarknad som i dag har ett mycket högt mottagande kan avlastas genom att fler asylsökande och nyanlända kan bo i kringliggande kommuner.

Kristdemokraterna anser att det är viktigt för såväl den regionala tillväxten som för integrationen och arbetslösheten med satsningar på kollektivtrafiken. Vi satsar därför 50 miljoner kronor per år under 2016–2019 på kollektivtrafik i landsbygden.

4.2. Konkurrenskraftiga regionala flygplatser

De regionala flygplatserna i Sverige har en stor betydelse för att kommunikationen med Stockholm och andra orter runtom i Sverige och världen ska fungera. Att kunna delta på ett möte i huvudstaden eller ute i landet över dagen och sedan kunna åka tillbaka, är viktigt för de företag och organisationer som har anställda och förtroendevalda som behöver närvara.

Diskussionen om Bromma flygplats framtid och eventuella planer på nedläggning, har inte enbart skapat stor oro för näringslivet utan även för kommuner runtom i landet som är rädda för att tappa kompetens och arbetstillfällen på orten. Att ha tillgång till en flygplats inom rimligt avstånd kan också ha stor betydelse för placeringen av ett bolags verksamhet. Särskilt om det är utländska ägare, kan frågan om en god infrastruktur vara helt avgörande. Frågan om Bromma flygplats framtid är således inte en viktig fråga endast för Stockholmsregionen, utan för hela landet.

Svenska staten har genom Swedavia valt att behålla och bolagisera de stora flygplatserna som främst finns i storstadsområdena. Här finns högre omsättning och därmed lönsamhet. De statliga flygplatserna gör också stora vinster. De mindre icke-statliga flygplatserna ägs främst av kommuner med stöd av landsting och regioner. De finns i hela landet och är oerhört viktiga för kommuner och regioner men har inte möjlighet till samma höga omsättning och därmed svårare att gå med vinst.

Detta innebär att redan hårt pressade flygbolag ser mer lönsamhet på linjer mellan storstäder eller från så kallade nav-flygplatser som Arlanda eller Bromma. De icke-statliga flygplatserna har svårt att skapa egna konkurrensfördelar. Detta riskerar att stora delar av Sverige går miste om den tillväxt som kommer genom ökad turism och arbetspendlande.

Behovet av offentlig finansiering av infrastrukturinvesteringar kommer på grund av höga fasta kostnader att variera efter flygplatsens storlek och normalt alltid vara större för mindre flygplatser. Under rådande marknadsförhållanden har EU-kommissionen ansett att flygplatser med en volym av upp till 200 000 passagerare per år kan sakna möjlighet att täcka en stor del av sina kapitalkostnader. Flygplatser med färre än 50 000 passagerare per år, kan då behöva stöd på både lokal, regional och nationell nivå för att klara verksamheten.

4.3. Satsningar på väg- och järnvägsnätet

Kristdemokraterna verkar för att en större andel av person- och godstransporter ska gå på järnväg. Vi var tillsammans med övriga allianspartier med och fördubblade anslagen till drift och underhåll av järnvägen från 2006.

Järnvägssystemet står i dag inför ett antal utmaningar. Stora delar av den järnväg som i dag används byggdes för en trafik som var mindre, lättare och långsammare. Därför står vi i dag med ett överbelastat järnvägssystem som allt för ofta drabbas av förseningar eller stopp. När godstrafiken blir försenad kan det innebära stora ekonomiska förluster för den basindustri som finns runt om i landet. För att uppnå en högre flexibilitet och bättre punktlighet för såväl person- som godstrafik krävs bättre förebyggande järnvägsunderhåll samt utökad rälskapacitet. Vi vill därför förstärka resurserna till drift- och underhåll av järnvägen och instämmer i regeringens satsning med 1,24 miljarder kronor per år under perioden 2016–2018.

Utöver vår satsning på drift- och underhåll av järnvägen vill vi också öka investeringarna till väg- och järnvägsunderhållet på landsbygden. Detta är en viktig åtgärd för att främja den regionala tillväxten och människors möjligheter att bo och leva i hela landet. Vi föreslår därför att resurserna till väg- och järnvägsunderhållet på landsbygden ökar med 200 miljoner kronor per år under perioden 2016–2019 och instämmer i regeringens satsning på väg- och järnvägsnätet på landsbygden. För små kommuner på landsbygden är det viktigt att även de mindre järnvägssträckorna ges goda möjligheter att trafikeras. De små järnvägsspårens underhåll bör därför tas i beaktande i infrastrukturplaneringen.

Den mest effektiva åtgärden för att radikalt öka kapaciteten för godstransporter och som dessutom ger lägre transportkostnader är möjligheten till längre och tyngre godståg. Genom att också tillåta tyngre och längre lastbilar går det att minska utsläppen samtidigt som effektiviteten och lönsamheten ökar eftersom längre och tyngre fordon kan frakta mer gods vid ett och samma tillfälle. Att dessa två transportslag kan kombineras genom regionala kombiterminaler för omlastning är viktigt för den regionala utvecklingen.

4.4. Bilen – en nödvändighet

Bilen är för många en förutsättning för att kunna bo och arbeta där en vill. Samtidigt måste också de negativa klimateffekterna av vägtrafiken minskas. Kristdemokraternas utgångspunkt är att det inte är bilen som ska bekämpas, utan utsläppen. Därför krävs det långsiktiga och effektiva styrmedel för ökad andel förnybara drivmedel med klimatprestanda, eldrift och effektivare transporter.

Kristdemokraternas transportpolitik syftar till att skapa incitament för människor att välja mer miljövänliga alternativ, inte som regeringens politik, att bestraffa människor som inte har tillgång till kollektivtrafik inom rimligt avstånd likt de som bor i storstäderna. Skatter på drivmedel ska utformas så att de inte försvårar för såväl boende som företagande på landsbygden.

4.5. Nej till regeringens indexering av bensin- och dieselskatten

Regeringen har föreslagit dramatiska höjningar av drivmedelsskatten. Att använda skatteverktyget, en så kallad grön skatteväxling, för att motverka det som är skadligt för miljön och istället sträva efter lägre beskattning är enligt Kristdemokraterna motiverat. Men en så kraftig höjning av bensin- och dieselskatterna som regeringen gör får negativa konsekvenser för dem som bor på landsbygden och är beroende av bilen för att ta sig till jobbet eller skjutsa barnen till skolan. Vi föreslår istället en lägre höjning av bensin- och dieselskatten i jämförelse med regeringen. God rörelsefrihet och höga klimatambitioner är mål som ska kunna gå att förena.

Vi är dessutom kritiska till regeringens förslag om att införa ett nytt indexsystem för årlig real höjning av bensin- och dieselskatten. I dag räknas bränsleskatten upp i takt med konsumentprisindex KPI men regeringen föreslår att skatten från och med 2016 uppräknas med KPI plus 2 procentenheter per år. Kristdemokraterna anser att en sådan indexering skulle leda till märkbart negativa konsekvenser för Sveriges konkurrenskraft och möjligheterna att bo i hela landet.

Kristdemokraterna vill istället underlätta livet på lands- och i glesbygden. Vi är väl medvetna om att kollektivtrafiken många gånger inte är tillräcklig, framförallt utanför storstäderna, och att det som ofta krävs tillgång till bil för att livet ska fungera. Vi vill därför inte tvinga människor att ställa av bilen. Kristdemokraterna vill istället underlätta och förbättra möjligheterna till arbetspendling genom att höja milersättningen för arbetsresor med ytterligare 1,50 kronor per mil. Detta finansieras genom en höjd beloppsgräns för reseavdrag till 12 000 kronor.

För att kompensera för höjningen av bensin- och dieselskatten skjuter vi till en kompensation till jordbruk och skogsbruk med 100 miljoner kronor per år.

4.6. Bredbandskoordinatorer

Vi vill att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter, vilket förutsätter att det finns tillgång till ett robust bredband i hela landet med hög överföringskapacitet. Kristdemokraterna vill därför se en fortsatt satsning på bredbandskoordinatorer. Koordinatorerna ska fungera som en kontaktpunkt för bredbandsfrågor i länen för både offentliga och privata aktörer. Detta är en viktig satsning för att förbättra möjligheterna till bredband i hela Sverige.

5. En levande gles- och landsbygd

På lands- och i glesbygden finns stora utvecklingsmöjligheter, inte minst inom den snabbväxande besöksnäringen och upplevelseindustrin men också inom produktion av förnybar energi och miljöteknik, småskalig produktion av livsmedel, utveckling av hållbara vattenbruk eller inom skogsnäringen för att ge några exempel.

Men utmaningarna för Sveriges lands- och glesbygd är stora. Den skånska landsbygdsbon möter inte helt oväntat andra utmaningar än den som bor i glesbygden i Norrlands inland. Några landsbygdskommuner lyckas med att bryta vikande befolkningskurvor, andra kommuner åker fortfarande nedåt på den demografiska rutschkanan. Befolkningsminskningen på landsbygden medför negativa konsekvenser för välfärden, men även för infrastrukturinvesteringar och företagande. Kristdemokraterna vill vända den negativa utvecklingen som lands- och glesbygden befinner sig i.

Vår landsbygdsolitik syftar till att ge landsbygden goda förutsättningar för utveckling, främja ett starkt civillsamhälle, bidra till att forma ett gott förvaltarskap, förbättra kommunikationerna, underlätta företagandet och ta bort regelverk som missgynnar gles- och landsbygd. Vi anser att de satsningar som görs inom landsbygdsprogrammet är viktiga för att förbättra förutsättningarna för jobb och tillväxt på gles- och landsbygden.

Förvaltarskapstanken genomsyrar vår syn på gles- och landsbygdens gemensamma resurser. Vi har ett ansvar inför nästkommande generation att på ett ansvarsfullt sätt vårda och förvalta den miljö och natur vi lever i, så att kommande generationer kan leva i ett hållbart samhälle. En miljö där mångfalden av människor och natur tas tillvara och där grupper, företag och föreningar kan utvecklas.

5.1. Grundläggande service i hela landet

Med rätt resurser kan glesbygden och landsbygden spela en nyckelroll i mottagandet av flyktingar från krig och katastrofer. I glesbygden råder inte samma bostadsbrist som i städerna och många kommuner kämpar mot utflyttning snarare än överbefolkning. Vi

kristdemokrater tror på människans inneboende kraft och vet att det civila samhället och mötet mellan människor är avgörande komponenter för en lyckad integration.

För att hela Sverige ska kunna bidra på ett positivt sätt i flyktingmottagandet krävs tillgång till en grundläggande offentlig och kommersiell servicenivå runt om i hela landet. Samhällets olika funktioner behöver finnas tillgängliga också i gles- och landsbygdskommuner. Basal offentlig service ska vara lätt tillgänglig för alla i landet och vi vill därför underlätta för myndigheter och kommuner att samarbeta kring detta. Ett bra sätt är att upprätta så kallade servicecenter i anslutning till den lokala lanthandeln eller andra etablerade samlingspunkter i landsortssamhällena.

I vissa glesbygder är också förutsättningarna begränsade för att kommersiella aktörer ska kunna bidra till och skapa en god tillgång till kommersiell service.

Kristdemokraterna ökar därför stödet till kommersiell service på landsbygden med 40 miljoner kronor per år 2016–2019, vilket är 4 miljoner kronor mer per år 2016–2019, än regeringens satsning på kommersiell service.

Vi vill också se över regelverken för att öka samordningen mellan myndigheter och förbättra samverkan mellan offentliga och kommersiella aktörer för att åstadkomma en god offentlig och kommersiell service i hela landet.

På små orter med högt besöksstryck säsongvis behövs även betalningslösningar som innefattar tillgång till kontanter, till exempel genom att det finns uttagsautomater och möjlighet till kortbetalning. Det är också viktigt att utveckla betalningsmöjligheter via sms eller internet för att åka med kollektivtrafiken.

5.2. Myndigheters lokalisering

En viktig förutsättning för regional tillväxt är goda möjligheter för företag och andra verksamheter att verka även utanför storstäderna, liksom tillgång till god offentlig service i hela landet. Närvaro av statlig verksamhet är ofta viktig, då sådan ofta bidrar till mer kvalificerade arbetstillfällen.

Kristdemokraterna anser att de myndigheter som har sin verksamhet i Stockholmsområdet bör välja lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad. Ytterstadsområden bör i sådan bedömning vara förstahandsalternativet, dels för att hyresnivån där är lägre, dels för att det bidrar till jobb och en mer dynamisk stadsmiljö. Med jobben ges också möjlighet för kringservice att växa fram, till exempel i form av lunchrestauranger och liknande.

Utlokalisering av myndigheter till andra delar av landet än storstadsområdena har ofta en regionpolitiskt positiv effekt och bör prövas i större omfattning än i dag, även om hänsyn också behöver tas till möjligheten att rekrytera adekvat personal.

Kristdemokraterna välkomnar att regeringen i maj 2015 gett Statskontoret i uppdrag att ta fram förslag till nya principer för myndigheters lokaliseringar. Frågan aktualiseras med jämna mellanrum, nu senast med anledning av Skatteverkets lednings planer på flytt av verksamhet från nio orter till närliggande orter. Utredningen ska lägga fram sina förslag senast i april 2016.

Penilla Gunther (KD)

Robert Halef (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Aron Modig (KD)

Désirée Pethrus (KD)

Caroline Szyber (KD)